

Roca dels Moros (Cogul, Les Garrigues). Informe- memòria: intervenció 26-28, gener 1989

Joan B. López i Melcion

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

INDEX

0.- Introducció

1.- Excavació de la rasa

2.- Construcció de la canalització

3.- Conclusions i documentació

0.- Introducció

El jaciment de la Roca dels Moros es situa en el límit occidental de la comarca de les Garrigues, a un quilòmetre del poble de Cogul i en la vessant meridional del Tossal de les Forques. Constitueix un lloc de fàcil accés seguint la carretera que, en direcció a l'Albagés, es perllonga per la conca del riu Set -afluent del Segre- en el seu marge dret.

Fou descobert l'any 1908 i la importància de les seves pintures rupestres ha originat nombroses intervencions, essent la més recent la realitzada l'any 1985 pel Servei d'Arqueologia de la Generalitat a càrrec d'en R. Viñas, A. Alonso i E. Sarrià. Actualment es troba acondicionat per ésser visitat i sota la custòdia del guarda Alfons Vallverdú.

La present actuació ha estat motivada per l'existència d'un projecte de canalització d'aigües a les Garrigues que implicava la construcció d'una rasa entre els pobles de l'Albagés i Cogul, seguint el marge septentrional de la carretera que uneix ambdues localitats i que afectava l'accés al jaciment.

Els treballs han tingut lloc durant els dies 26,27 i 28 de gener de l'any en curs seguint dues directrius principals:

- Supervisió del procés d'excavació de la rasa en el tram considerat d'interès arqueològic: aproximadament entre els punts quilomètrics 7,237 i 7,263 - just davant l'accés a la Roca dels Moros-.

- Verificació de la construcció de la canalització d'acord amb els criteris establerts conjuntament per la Junta d' Aigües, l'empresa adjudicatària del projecte i els propis Serveis Territorials d'Arqueologia de Lleida.

La responsabilitat de l'obra requeia sobre "Dragados y Construcciones S.A.", malgrat el sub-arrendament a l'empresa "F. Espasa S.A." En síntesi, el balanç arqueològic ha estat negatiu, detallant tot seguit la nostra intervenció.

1.- Excavació de la rasa (Veure plantes i secció)

Aquesta té una llargada de 25,80m. i es perllonga, en sentit est-oest, paralela a la vorera-desaigüe, contruida d'antuvi en ciment davant l'accés a la cova. La seva amplada oscil·la entre 1,10 i 1,20m. en la part superior i 0,80m en el fons. Aquest és pla i la fondària del buidament varia també entre 1,60 i 1,70m.

L'excavació s'efectuà en un procés mixte d'intervenció compaginant el treball mecànic d'una retroexcavadors i la neteja a paletí i pic dels nivells superiors de les diferents capes aparegudes.

Cap dels estrats observats evidencià signes d'antropització, excepció feta del sobreposat de graves i alquitrà (nivell 5), corresponent a la construcció de la carretera. La resta de la seqüència manifestava el procés de sedimentació natural, d'acord amb la dinàmica estructural de la zona, que s'inclou en l'àrea perifèrica de la Depressió Central i que es caracteritza per materials del període Terciari: margues i argiles alternant amb bancs de conglomerats i gresos de diversa mena, dipositats horitzontalment o lleugerament basculats cap a l'oest.

L'estratigrafia observada es concreta com segueix:

- Nivell 1: Capa de roca argilènca molt cimentada, denominada vulgarment "galera o tapàs". Té una llargada de ~15m. i una alçada màxima de 80cm., presentant-se lleugerament inclinada cap a ponent.
- Nivell 2: Capa de margues vermelles o marronoses, menys compactes que l'anterior, organitzant-se per sobre d'ella amb el mateix tipus d'inclinació al llarg de tota la rasa.
- Nivell 3: Capa horitzontal d'argiles vermelles, alternant amb lleties de margues verdoses que al llarg de la rasa té un gruix aproximat de 60-70cm.
- Nivell 4: Una gran roca sorrenca, que ja havia estat seccionada durant la construcció de la carretera, talla els nivells descrits i aflora a l'exterior recobrint-se sobre la vessant del Tossal, corresponent a l'esllavissament, efectes de fractures o diaclases, de bancs d'aquesta mena situats en cotes més elevades.

Nivell 5: Sobreposat de grava i sorra amb diferents capes d'alquitrà propi de la construcció del paviment de la carretera.

En l'extrem occidental, la rasa s'amplia 0,70m. al Nord en una llargada de 3m., seccionant la vorera de ciment per tal de puguer construir-hi una nova arqueta de desaigüe.

2.- Construcció de la canalització.(Veure secció)

El fons del buidament fou reomplert amb una capa de sorra fina i grava de ~10-15cm. de gruix, per sobre del qual s'hi col·locaren els diferents tubs.

Un primer tub de ciment de 25cm. de diàmetre fou col·locat dintre d'un altre de formigó de 50cm. de diàmetre a tall de protecció, aïllats ambdós per una capa de sorra a l'interior i exterior respectivament.

Diferents capes de grava, sorra i llims (de qualitats diferents) completaven el reompliment de la rasa, col·locant-se finalment a 15-20cm. de la superfície i contra la paret nord un tub de plàstic de 10cm. de diàmetre destinat a la possible instal·lació futura d'altres tipus de serveis.

La construcció es completava amb la instal·lació de dues arquetes en ambdós extrems de la trinxera per donar accés al tub esmentat.

3.- Conclusió.

L'absència evident de restes arqueològiques relacionades amb la Roca del Moros podria explicar-se donada la diferència substancial de cotes respecte a l'entrada de la cova o, en el pitjor dels casos, per la seva destrucció durant l'aterrossament efectuat anteriorment per tal de construir la carretera.

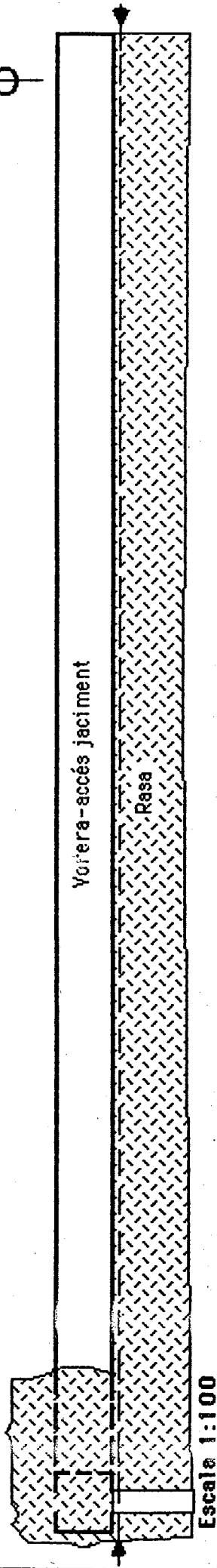
Aquesta hipòtesi no descarta que aquestes puguin existir en el tram intermig entre entrada i carretera (dessota les escales?) o en l'interior del propi abric natural.

Cervera 1 de febrer de 1989

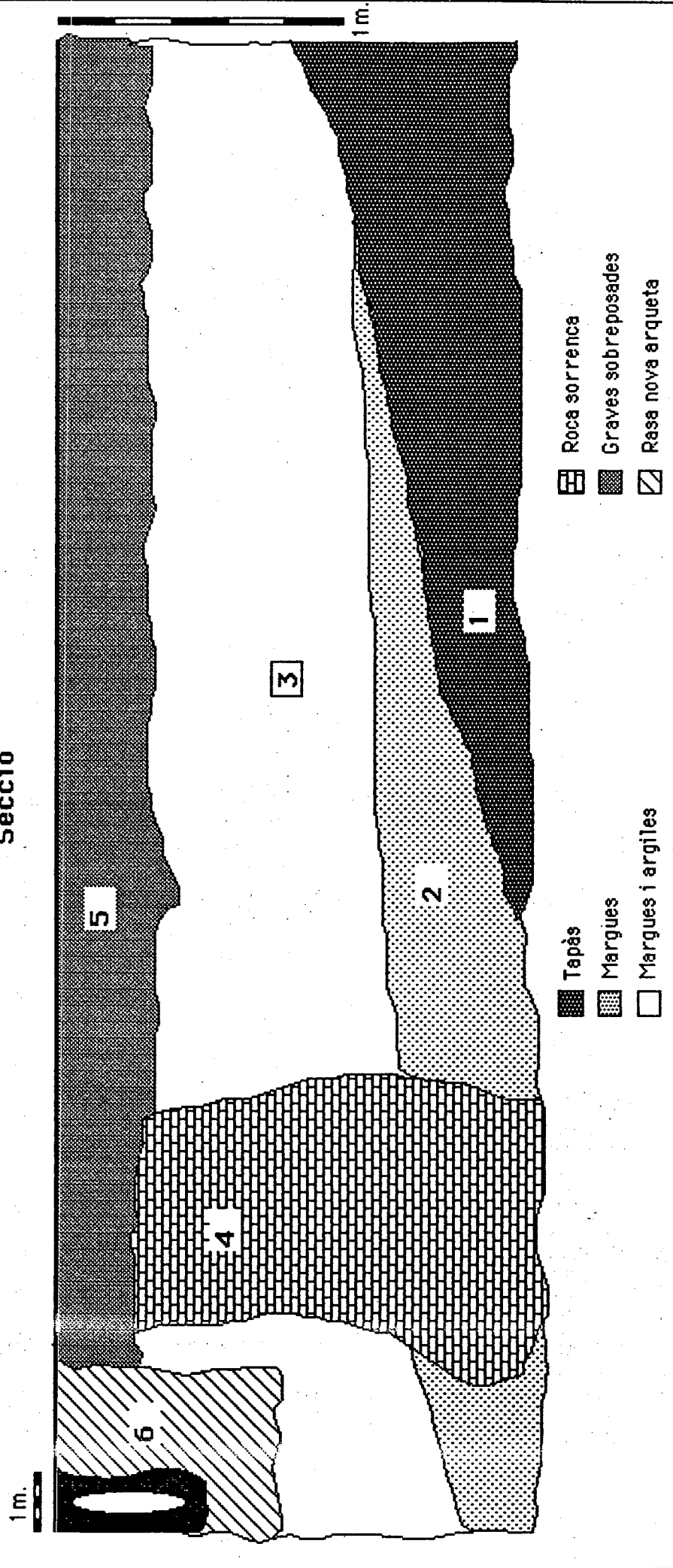
Joan B. López i Melcion

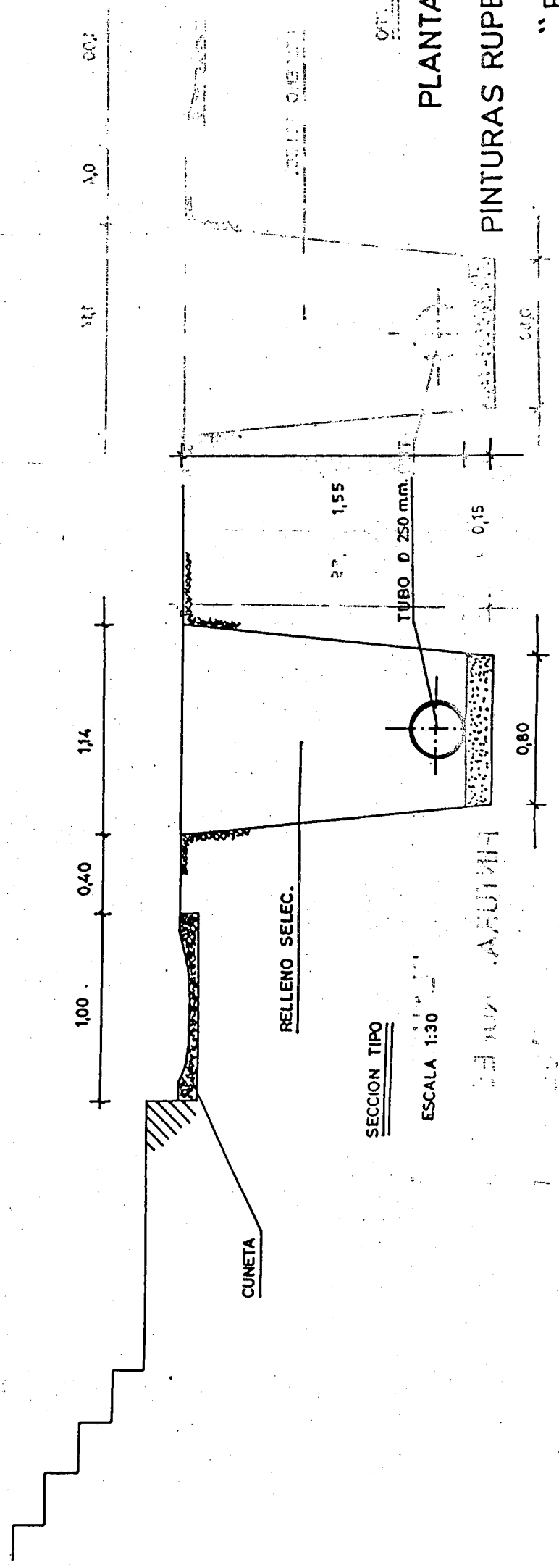
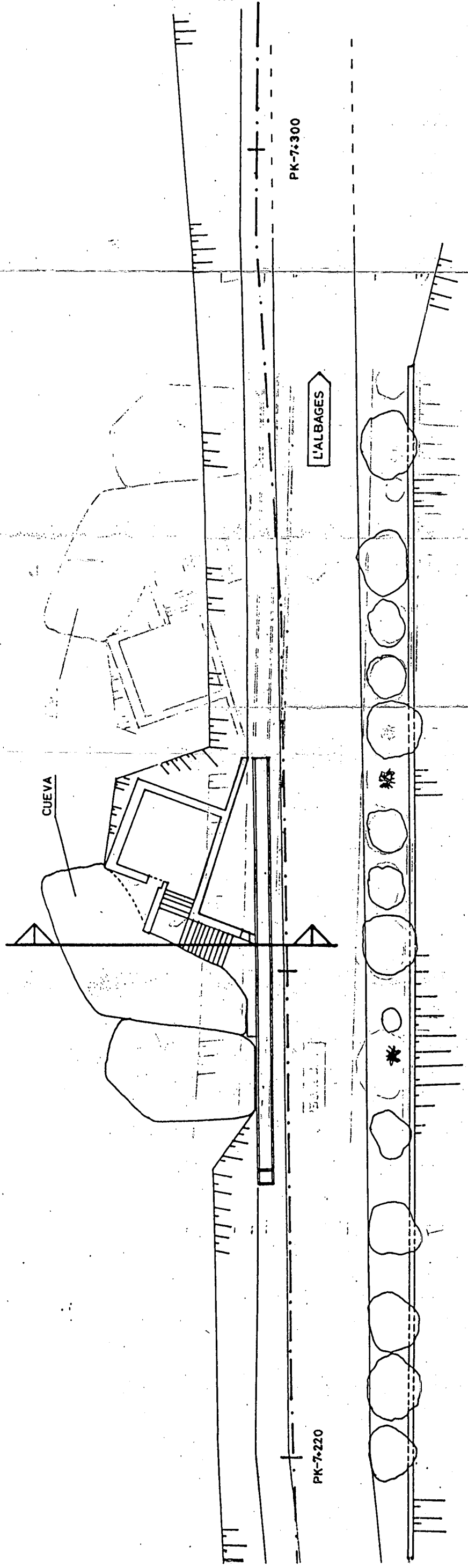
ROCA DELS MOROS (GOGOL, LES GARRIGUES)- 1989

Planta

Secció

PLANTA DE SITUACION
 PINTURAS RUPESTRES DE LA CUEVA
 "EL COGULL"

ESCALA 1: 250